T008 A HÀM VIII (58) Q29-37-Trọng Pháp-ttt

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH SOÁ 9

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Phaïm chí Sinh Laäu ñeán choã Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, ngoài qua moät beân. Baáy giôø Phaïm chí baïch Theá Toân: –ÔÛ trong ñaây coù Tyø-kheo naøo tu haønh theá naøo maø phaïm haïnh khoâng söùt, khoâng roø ræ; thanh tònh tu phaïm haïnh? Theá Toân baûo: –Neáu coù ngöôøi naøo giôùi luaät ñaày ñuû, khoâng coù ñieàu vi phaïm, ngöôøi ñoù ñöôïc noùi laø thanh tònh tu haønh phaïm haïnh. Laïi nöõa, Phaïm chí, khi maét thaáy saéc, khoâng khôûi töôûng ñaém, khoâng khôûi nieäm töôûng phaân bieät1, tröø töôûng aùc, boû phaùp baát thieän, ñöôïc nhaõn caên troïn veïn; ngöôøi naøy ñöôïc noùi laø tu phaïm haïnh thanh tònh. Khi tai nghe tieáng, muõi ngöûi muøi, löôõi bieát vò, thaân bieát mòn trôn, yù bieát phaùp, ñeàu khoâng coù töôûng cuûa thöùc,2 khoâng khôûi nieäm cuûa töôûng3, tu phaïm haïnh thanh tònh, thaønh töïu yù caên. Baø-la-moân baïch Phaät: –Nhöõng ngöôøi nhö theá naøo laø khoâng tu phaïm haïnh, khoâng ñaày ñuû thanh tònh haïnh4? Theá Toân ñaùp: –Neáu coù giao hoäi5 vôùi ngöôøi, ñoù goïi phi phaïm haïnh. Baø-la-moân baïch Phaät: –Nhöõng ngöôøi nhö theá naøo laø roø ræ,6 khoâng ñaày ñuû? Theá Toân ñaùp: –Neáu coù ngöôøi giao tieáp vôùi ngöôøi nöõ, hoaëc sôø naém tay chaân nhau,7 aáp uû trong loøng, nhôù maõi khoâng queân; ngöôøi ñoù, naøy Phaïm chí, ñöôïc noùi laø haønh khoâng troïn veïn, bò roø ræ, caùc söï daâm daät8 cuøng töông öng vôi daâm, noä, si. Laïi nöõa, Phaïm chí, hoaëc ngöôøi aáy ñuøa côït,9 ñoái ñaùp vôùi ngöôøi nöõ. Naøy Phaïm chí, ngöôøi ñoù ñöôïc noùi laø ngöôøi naøy haønh khoâng troïn veïn, bò roø ræ, coù daâm, noä, si; phaïm haïnh khoâng ñaày ñuû ñeå tu thanh tònh haïnh. Laïi nöõa, Phaïm chí, hoaëc coù ngöôøi tröøng maét nhìn10 ngöôøi nöõ khoâng di chuyeån roài ôû trong ñoù khôûi töôûng daâm, noä, si, sinh caùc loaïn nieäm; naøy Phaïm chí, ngöôøi naøy ñöôïc noùi laø

Thöùc nieäm . Veà thuû hoä caên moân, vaên chuaån, theo Paøli (Cf. D 2 Saømaóóaphala, vaø taûn maïn): 1.

Cakkhunö ruøpaö disvaø na nimittaggaøhì hoti naønubyaójanaggaøhì, khi maét thaáy saéc, khoâng naém giöõ töôùng chung, khoâng naém giöõ töôùng rieâng (chi tieát). Thöùc töôûng , thöùc naém baét toång töôùng. Xem cht. treân. 2.

Töôûng nieäm , nhö thöùc nieäm, xem cht. treân. 3.

Thanh tònh haïnh : Phaïm haïnh; Paøli: Brahmacariya. 4.

5.

Nguyeân Haùn: Caâu hoäi (Paøli: Dvayayaösamaøpatti = methunaø); ñònh nghóa töø phi phaïm haïnh (Paøli:

Abrahmacariya): Haønh phaùp daâm duïc.

6.

Phaïm haïnh bò söùt meû, roø ræ.

7.

Paøli: Khoâng haønh daâm nhöng sôø naém.

Laäu, chö daâm daät . Paøli: (brahmacariyassa) sabalaö, kammaøsa, (phaïm haïnh) coù tyø veát, coù

8.

hoan oá. Nhöng Haùn dòch ñoïc laø aøsavaö, kamaøsaö, coù laäu, coù khaùt voïng daâm duïc.

9.

Paøli: Khoâng xuùc chaïm thaân theå nhöng ñuøa côït.

10.

Paøli: Khoâng ñuøa côït, nhöng nhìn.

phaïm haïnh khoâng thanh tònh, khoâng tu phaïm haïnh. Laïi nöõa, naøy Phaïm chí, hoaëc coù ngöôøi töø xa nghe, hoaëc nghe tieáng khoùc, hoaëc nghe tieáng cöôøi,11 beøn ôû trong ñoù khôûi caùc loaïn töôûng daâm, noä, si; naøy Phaïm chí, ngöôøi naøy ñöôïc noùi laø khoâng thanh tònh, tu phaïm haïnh, cuøng töông öng vôùi daâm, noä, si, phaïm haïnh khoâng toaøn ñuû. Laïi nöõa, naøy Phaïm chí, hoaëc coù ngöôøi ñaõ töøng gaëp ngöôøi nöõ,12 sau ñoù sinh töôûng nhôù hoaëc, hoaëc con maét ngöôøi nöõ, ôû trong ñoù sinh töôûng, taïi nôi khuaát kín vaéng veû, khôûi daâm, noä, si, cuøng aùc haïnh töông öng; naøy Phaïm chí, ngöôøi naøy ñöôïc noùi laø khoâng tu phaïm haïnh. Baáy giôø, Phaïm chí Sinh Laäu baïch Theá Toân: –Kyø dieäu thay, hy höõu thay! Sa-moân Cuø-ñaøm naøy bieát roõ phaïm haïnh, cuõng bieát khoâng phaïm haïnh; bieát roõ phaïm haïnh roø ræ, cuõng bieát roõ phaïm haïnh khoâng roø ræ. Vì sao? Vì nay toâi cuõng coù yù nghó naøy, khi thaáy coù ngöôøi naøo cuøng ngöôøi nöõ chaân tay ñuïng chaïm nhau, khôûi caùc loaïn töôûng, khi aáy toâi nghó raèng ngöôøi naøy haønh baát tònh haïnh, cuøng daâm, noä, si töông öng. Caûm thoï baäc nhaát, laø ngöôøi nöõ. Khaû duïc baäc nhaát, ñoù chính laø maét vôùi maét nhìn nhau, ngöôøi nöõ kia hoaëc noùi, hoaëc cöôøi, hoaëc naém cheùo aùo ngöôøi nam; hoaëc cuøng noùi chuyeän vöøa naém cheùo aùo ngöôøi nam.13 Khi aáy, toâi lieàn sinh yù nghó naøy: “Saùu ñieàu naøy, ngöôøi ñeàu haønh haïnh baát tònh heát.” Hoâm nay, Nhö Lai ñaõ daïy raát nhieàu. Gioáng nhö ngöôøi muø ñöôïc maét, ngöôøi meâ thaáy ñöôøng, ngöôøi ngu ñöôïc nghe ñaïo, ngöôøi coù maét thaáy saéc; Nhö Lai thuyeát phaùp laïi cuõng nhö vaäy. Nay con xin töï quy y Phaät, Phaùp, Taêng. Töø nay trôû veà sau khoâng saùt sinh nöõa. Cuùi xin nhaän con laøm Öu-baø-taéc. Phaïm chí Sinh Laäu sau khi nghe nhöõng gì Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 1014

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong röøng beân ngoaøi thaønh Tyø-xaù-ly cuøng vôùi chuùng naêm traêm ñaïi Tyø-kheo. Baáy giôø, Toân giaû Maõ Sö15 ñeán giôø khaát thöïc, ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc. Khi aáy, Ni-kieàn Töû

Taùt-giaø16 thaáy Toân giaû Maõ Sö ñeán, lieàn ñeán hoûi: –Thaày oâng noùi nhöõng nghóa gì? Coù nhöõng giaùo huaán gì? Giaùo giôùi ñeä töû baèng phaùp thuyeát gì? Toân giaû Maõ Sö ñaùp: –Naøy Phaïm chí, saéc laø voâ thöôøng. Caùi gì voâ thöôøng, caùi ñoù töùc laø khoå. Caùi gì laø khoå, caùi ñoù töùc laø voâ ngaõ. Caùi gì voâ ngaõ, caùi ñoù töùc laø khoâng. Khoâng coù nghóa laø: “Caùi kia khoâng phaûi cuûa toâi; toâi khoâng phaûi cuûa caùi kia.” Ñoù laø ñieàu maø ngöôøi trí ñaõ hoïc. Thoï*, töôûng, haønh, thöùc laø voâ thöôøng. Naêm thaïnh aám naøy laø voâ thöôøng, töùc laø khoå. Caùi gì laø khoå,

11.

Paøli: Khoâng nhìn, nhöng nghe tieáng nöõ, bò kích thích.

12.

Paøli: Khoâng thaáy, khoâng nghe tieáng, nhöng nhôù.

13.

Haùn: Saùu tröôøng hôïp quan heä nam nöõ lieân heä daâm duïc. Paøli, ibid., baûy tröôøng hôïp lieân heä haønh daâm (sattannaö methunasaöyogaønaö).

14.

Tham chieáu Paøli, M 35 Cuøôa-Saccakasutta (R.i. 227). Haùn, Taïp 5, kinh 110.

Maõ Sö . Taïp 5: A-thaáp-ba-theä. Paøli: Assaji.

15.

Taùt-giaø Ni-kieàn Töû . Paøli: Saccaka Nigaòæhaputta. 16.

caùi ñoù töùc laø voâ ngaõ. Caùi gì voâ ngaõ, caùi ñoù töùc laø khoâng. Khoâng coù nghóa laø: “Caùi kia khoâng phaûi cuûa toâi; toâi khoâng phaûi cuûa caùi kia.” OÂng muoán bieát thì yù nghóa maø thaày toâi giaùo giôùi laø nhö vaäy, vì caùc ñeä töû daïy nghóa nhö vaäy. Khi aáy, Ni-kieàn Töû laáy hai tay che tai noùi: –Thoâi, thoâi! Maõ Sö! Toâi khoâng thích nghe nhöõng lôøi naøy. Neáu Sa-moân Cuø-ñaøm coù daïy ñieàu naøy, thì toâi thaät khoâng muoán nghe. Vì sao? Theo nghóa cuûa toâi thì saéc laø thöôøng. Nghóa cuûa Sa-moân thì voâ thöôøng. Ngaøy naøo ñoù toâi seõ gaëp Sa-moân Cuø-ñaøm ñeå bieän luaän. Toâi seõ tröø khöû taâm ñieân ñaûo Sa-moân Cuø-ñaøm. Baáy giôø, trong thaønh Tyø-xaù-ly coù naêm traêm ñoàng cuøng taäp hôïp laïi moät choã ñeå baøn luaän. Luùc naøy, Ni-kieàn Töû ñeán choã naêm traêm ñoàng töû, noùi vôùi caùc ñoàng töû: “Caùc caäu vôùi toâi cuøng ñeán choã Sa-moân Cuø-ñaøm. Vì sao? Vì toâi muoán bieän luaän vôùi Sa-moân Cuø-ñaøm kia, ñeå cho Sa-moân kia thaáy ñöôïc ñöôøng chính chaân thaät. Sa-moân noùi saéc laø voâ thöôøng. Theo nghóa ta thì saéc laø thöôøng. Gioáng nhö löïc só tay naém laáy loâng cuûa con deâ loâng daøi, roài daãn ñi ñaâu tuøy yù, khoâng coù gì khoù ngaïi. Nay ta cuõng vaäy, hoâm nay ta seõ cuøng Sa-moân Cuø-ñaøm kia bieän luaän, ta buoâng hay baét tuøy yù, khoâng coù gì nghi ngôø. Gioáng nhö con voi maïnh hung baïo coù saùu ngaø, ôû trong nuùi saâu noâ ñuøa khoâng coù gì trôû ngaïi. Nay ta cuõng vaäy, ta seõ cuøng Sa-moân kia bieän luaän, khoâng coù gì nghi nan. Gioáng nhö hai traùng só baét moät ngöôøi yeáu, nöôùng treân ngoïn löûa, trôû qua trôû laïi tuøy yù, cuõng khoâng coù gì khoù ngaïi. Nay ta cuøng vò kia luaän nghóa cuõng vaäy, khoâng coù gì khoù ngaïi.

Trong luaän nghóa cuûa ta, voi coøn coù theå bò haïi, huoáng gì laø ngöôøi. Ta cuõng coù theå khieán voi ñi veà Ñoâng, Taây, Nam, Baéc haù khoâng baèng ngöôøi sao? Nay nhöõng vaät voâ tình nhö caùc coät keøo trong giaûng ñöôøng naøy, ta coøn khieán cho di chuyeån, huoáng chi cuøng ngöôøi bieän luaän, maø coù theå thaéng ta sao? Ta seõ khieán oâng aáy traøo maùu mieäng ra maø cheát. Trong soá ñoù, hoaëc coù ñoàng töû noùi nhö vaäy: –Ni-kieàn Töû nhaát ñònh khoâng coù khaû naêng luaän nghò17 vôùi Sa-moân. Nhöng chæ sôï Sa- moân Cuø-ñaøm môùi cuøng luaän nghò vôùi Ni-kieàn Töû thoâi. Coù ngöôøi laïi noùi: –Sa-moân Cuø-ñaøm khoâng luaän nghò cuøng vôùi Ni-kieàn Töû chæ coù Ni-kieàn Töû môùi coù khaû naêng luaän nghò vôùi Sa-moân thoâi. Khi aáy, Ni-kieàn Töû suy nghó nhö vaày: “Giaû söû nhöõng ñieàu Sa-moân Cuø-ñaøm noùi nhö Tyø-kheo Maõ Sö, theá thì ñuû cho ta ñoái ñaùp. Neáu coù nghóa gì khaùc, cöù nghe roài seõ bieát.” Baáy giôø Ni-kieàn Töû daãn naêm traêm ñoàng töû tröôùc sau vaây quanh ñi ñeán choã Theá Toân, cuøng thaêm hoûi nhau, roài ngoài qua moät beân. Ni-kieàn Töû baïch Theá Toân: –Theá naøo, Cuø-ñaøm, ngaøi coù giaùo giôùi gì? Duøng giaùo giôùi gì ñeå daïy cho caùc ñeä töû? Phaät baûo Ni-kieàn Töû: –Nhöõng ñieàu ta noùi laø, saéc laø voâ thöôøng. Caùi gì voâ thöôøng, caùi ñoù töùc laø khoå. Caùi gì laø khoå, caùi ñoù töùc laø voâ ngaõ. Caùi gì voâ ngaõ, caùi ñoù töùc laø khoâng. Khoâng coù nghóa laø: “Caùi kia khoâng phaûi cuûa toâi; toâi khoâng phaûi cuûa caùi kia.” Ñoù laø ñieàu maø ngöôøi trí ñaõ hoïc. Thoï*, töôûng, haønh, thöùc laø voâ thöôøng. Naêm thaïnh aám naøy laø voâ thöôøng, töùc laø khoå. Caùi gì laø khoå, caùi ñoù töùc laø voâ ngaõ. Caùi gì voâ ngaõ, caùi ñoù töùc laø khoâng. Khoâng coù nghóa laø: “Caùi kia khoâng phaûi cuûa toâi; toâi khoâng phaûi cuûa caùi kia.” Giaùo giôùi cuûa ta, yù nghóa laø nhö vaäy. Ni-kieàn Töû ñaùp:

17. Neân hieåu: Khoâng theå phaù luaän nghò cuûa.

–Toâi khoâng öa nghe yù nghóa naøy. Vì sao? Vì theo nghóa toâi hieåu, saéc laø thöôøng. Theá Toân baûo: –Nay oâng haõy chuyeân taâm yù suy tö dieäu lyù, sau ñoù haõy noùi! Ni-kieàn Töû noùi: –Nay toâi noùi saéc laø thöôøng. Vôùi naêm traêm ñoàng töû naøy, yù nghóa aáy cuõng vaäy. Theá Toân baûo: –Nay oâng noùi saéc laø thöôøng. Vôùi naêm traêm ñoàng töû naøy, yù nghóa aáy cuõng vaäy. Theá Toân baûo: –Hoâm nay oâng ñaõ töï bieän thuyeát roài, sao laïi daãn theo naêm traêm ñoàng töû kia? Ni-kieàn Töû noùi: –Nay toâi noùi saéc laø thöôøng. Sa-moân muoán bieän luaän theá naøo? Theá Toân ñaùp: –Nay Ta noùi saéc laø voâ thöôøng, cuõng laø voâ ngaõ. Giaû taïm hoïp laïi maø coù teân saéc naøy chöù khoâng chaân thaät, khoâng chaéc, khoâng beàn, cuõng nhö naém tuyeát, chuùng laø phaùp dieät vong, laø phaùp bieán dòch. Nay oâng noùi saéc laø thöôøng, vaäy Ta hoûi laïi oâng, tuøy yù maø traû lôøi Ta. Theá naøo, Ni-kieàn Töû, Chuyeån luaân thaùnh vöông laïi coù ñöôïc töï taïi ôû trong quoác ñoä cuûa mình khoâng? Laïi nöõa, ñaïi vöông kia, muoán thaû ai thì thaû, muoán troùi ai thì troùi, coù ñöôïc vaäy khoâng? Ni-kieàn Töû ñaùp: –Thaùnh vöông naøy coù quyeàn löïc töï taïi ñoù, muoán gieát ai thì gieát; muoán troùi ai thì troùi. Theá Toân baûo: –Theá naøo, Ni-kieàn Töû, Chuyeån luaân thaùnh vöông roài seõ giaø khoâng? Ñaàu coù baïc, maët co nhaên nhaên, y phuïc caùu baån khoâng? Khi aáy, Ni-kieàn Töû im laëng khoâng ñaùp. Theá Toân hoûi laïi ba laàn, oâng cuõng ba laàn

im laëng khoâng ñaùp laïi. Luùc aáy, löïc só Kim cang Maät Tích caàm chaøy Kim cang ôû giöõa hö khoâng, baûo raèng: –Neáu oâng khoâng traû lôøi, ta seõ ñaäp ñaàu oâng vôõ thaønh baûy maûnh ngay tröôùc maët Nhö Lai. Baáy giôø, Theá Toân baûo Ni-kieàn Töû: –OÂng haõy quan saùt giöõa hö khoâng! Luùc aáy, Ni-kieàn Töû ngöôùc nhìn leân hö khoâng, thaáy löïc só Kim cang Maät Tích, laïi nghe treân hö khoâng coù tieáng noùi raèng: “Neáu oâng khoâng traû lôøi Nhö Lai, ta seõ ñaäp ñaàu oâng vôõ thaønh baûy maûnh.” Nghe xong, hoaûng sôï, y loâng döïng ñöùng, baïch vôùi Theá Toân: –Cuùi xin Cuø-ñaøm haõy cöùu vôùt. Xin hoûi laïi. Con seõ ñaùp ngay. Luùc aáy, Theá Toân hoûi: –Theá naøo, Ni-kieàn Töû, Chuyeån luaân thaùnh vöông seõ laïi giaø khoâng? Cuõng seõ toùc baïc, raêng ruïng, da chuøn, maët nhaên hay khoâng? Ni-kieàn Töû ñaùp: –Tuy Sa-moân Coà-ñaøm noùi vaäy, nhöng theo toâi hieåu thì saéc laø thöôøng. Theá Toân baûo: –OÂng haõy suy nghó cho kyõ, sau ñoù môùi noùi. Nghóa tröôùc vaø sau khoâng töông öng vôùi nhau. Ta chæ luaän, Thaùnh vöông seõ giaø khoâng? Ñaàu seõ baïc, raêng seõ ruïng, da chuøn, maët nhaên hay khoâng? Ni-kieàn Töû noùi:

–Chuyeån luaân thaùnh vöông vaãn bò giaø. Theá Toân noùi: –Chuyeån luaân thaùnh vöông coù theå töï taïi trong nöôùc cuûa mình, vì sao laïi khoâng theå tröø khöû giaø, beänh, cheát; noùi raèng: “Ta khoâng caàn caùi giaø, beänh, cheát. Ta thöôøng haèng.”? Giaû söû coù nhö vaäy, nhöng nghóa naøy coù höùa khaû ñöôïc chaêng? Ni-kieàn Töû im laëng khoâng ñaùp, buoàn raàu khoâng vui, im laëng khoâng noùi. Khi naøy, thaân theå Ni-kieàn Töû toaùt moà hoâi hoät, moà hoâi ra öôùt caû aùo, thaám choã ngoài, cho ñeán döôùi ñaát. Theá Toân baûo: –Ni-kieàn Töû luùc ôû giöõa ñaïi chuùng, oâng ñaõ roáng tieáng sö töû baûo: “Caùc ñoàng töû, haõy cuøng toâi ñeán choã Cuø-ñaøm ñeå tranh luaän. Toâi seõ haøng phuïc Cuø-ñaøm nhö naém loâng moät con deâ loâng daøi, keùo ñi phía ñoâng hay phía Taây tuøy yù. Cuõng nhö voi ñi laïi töï do ôû trong röøng saâu, khoâng coù gì phaûi sôï haõi. Cuõng nhö hai ngöôøi löïc löôõng baét moät ngöôøi yeáu ôùt nöôùng treân löûa, xoay qua xoay laïi tuøy yù.” OÂng coøn noùi raèng: “Luaän nghò cuûa toâi coøn coù theå gieát con voi lôùn. Khi toâi luaän nghò vôùi nhöõng thöù voâ tình nhö caây coû, coät keøo caùc thöù, toi cuõng coù theå khieán chuùng phaûi cuùi ñaàu khuaát phuïc, laøm cho chuùng toaùt moà hoâi naùch.” Baáy giôø, Theá Toân veùn ba y cho Ni-kieàn Töû xem, roài noùi: –OÂng haõy xem, naùch cuûa Nhö Lai khoâng coù moät gioït moà hoâi. Coøn oâng thì ngöôïc laïi, mình ñaày moà hoâi, thaäm chí rôi xuoáng ñaát. Luùc aáy, Ni-kieàn Töû vaãn im laëng khoâng ñaùp. Baáy giôø, ôû trong chuùng ñoù coù moät ñoàng töû teân Ñaàu-ma18. Ñoàng töû Ñaàu-ma baïch Theá Toân: –Nay con nhaän thaáy coù ñieàu coù theå aùp duïng vaø con muoán noùi. Theá Toân ñaùp: –Haõy noùi tuøy yù. Ñoàng töû Ñaàu-ma baïch Phaät: –Gioáng nhö caùch thoân laøng khoâng xa, coù ao taém toát. Trong ao taém kia coù moät con cuûa. Nhaân daân giaø treû, nam nöõ, trong thoân ñeán ao taém ñoù vôùt con truøng naøy ra, roài laáy 19

gaïch ñaù ñaäp naùt chaân tay cuûa noù. Truøng naøy duø muoán trôû xuoáng nöôùc, roát cuoäc khoâng laøm ñöôïc vieäc naøy. Ni-kieàn Töû naøy cuõng nhö vaäy, ban ñaàu raát maïnh baïo tranh luaän vôùi Nhö Lai, loøng oâm taät ñoá, yù oâm kieâu

maïn. Nhö Lai ñaõ dieät tröø saïch chuùng vónh vieãn khoâng coøn soùt. Ni-kieàn Töû naøy khoâng bao giôø coøn daùm trôû laïi choã Nhö Lai ñeå bieän luaän nöõa. Khi aáy, Ni-kieàn Töû noùi vôùi ñoàng töû Ñaàu-ma: –Ngöôi ngu si khoâng phaân bieät chaân hay nguïy. Ta khoâng noùi chuyeän vôùi ngöôi, maø ta ñang bieän luaän vôùi Sa-moân Cuø-ñaøm. Luùc aáy, Ni-kieàn Töû baïch Phaät: –Toâi chæ hoûi nghóa lyù. Xin ngaøi noùi laïi. Theá Toân ñaùp: –Theá naøo, Ni-kieàn Töû, Chuyeån luaân thaùnh vöông muoán khieán cho giaø, beänh, cheát khoâng ñeán, coù theå ñöôïc vaäy khoâng? Thaùnh vöông kia coù ñöôïc toaïi nguyeän khoâng? Ni-kieàn Töû ñaùp:

Ñaàu-ma . Paøli: Dumumkha. 18.

Truøng nhieâu cöôùc : Con saâu coù nhieàu chaân. Dòch giaû khoâng hieåu con gì neân moâ taû nhö vaäy. Paøli: 19.

Kakkaæaka.

–Khoâng theå toaïi nguyeän nhö vaäy ñöôïc. –Muoán cho coù saéc naøy, muoán cho khoâng coù saéc naøy, coù ñöôïc toaïi nguyeän khoâng? Ni-kieàn Töû ñaùp: –Khoâng ñöôïc, thöa Cuø-ñaøm. Theá Toân baûo: –Theá naøo, Ni-kieàn Töû, saéc laø thöôøng hay voâ thöôøng? Ni-kieàn Töû ñaùp: –Saéc laø voâ thöôøng. –Neáu voâ thöôøng, noù laø phaùp bieán dòch. OÂng coù thaáy: “Caùi naøy laø ta; ta laø cuûa caùi kia” khoâng? Ñaùp: –Khoâng, thöa Cuø-ñaøm. –Thoï*, töôûng, haønh, thöùc, laø thöôøng hay laø voâ thöôøng? Ñaùp: –Voâ thöôøng. –Neáu voâ thöôøng, noù laø phaùp bieán dòch, oâng coù thaáy noù coù khoâng? Ñaùp: –Khoâng. Theá Toân hoûi: –Naêm thaïnh aám naøy laø thöôøng hay voâ thöôøng? Ni-kieàn Töû ñaùp: –Laø voâ thöôøng. Phaät hoûi: –Neáu laø voâ thöôøng, noù laø phaùp bieán dòch, oâng coù thaáy noù coù khoâng? Ñaùp: –Khoâng. –Theá naøo, Ni-kieàn Töû, oâng ñaõ noùi laø thöôøng, nhö vaäy khoâng phaûi laø traùi ngöôïc vôùi nghóa lyù naøy hay sao? Luùc aáy, Ni-kieàn Töû baïch Theá Toân: –Nay con ngu si khoâng phaân bieät chaân ñeá neân khôûi yù muoán naøy, laø cuøng tranh luaän vôùi Cuø-ñaøm raèng: “Saéc laø thöôøng.” Gioáng nhö maõnh thuù sö töû töø xa troâng thaáy ngöôøi ñeán maø coù taâm sôï haõi sao? Hoaøn toaøn khoâng coù vieäc naøy. Hoâm nay Nhö Lai cuõng nhö vaäy, khoâng coù maûy may naøo. Nay con say meâ chöa hieåu nghóa saâu môùi daùm xuùc phaïm. Sa-moân Cuø-ñaøm ñaõ daïy quaù nhieàu. Gioáng keû muø ñöôïc maét, ngöôøi ñieác ñöôïc nghe thaáu, ngöôøi meâ thaáy ñöôøng, ngöôøi khoâng maét thaáy saéc. Cuõng nhö vaäy, Sa-moân Cuø-ñaøm ñaõ duøng voâ soá phöông tieän thuyeát phaùp cho con. Nay con xin töï quy y Phaät, Phaùp, Taêng, töø nay trôû veà sau troïn ñôøi laøm ngöôøi Öu-baø-taéc, khoâng saùt sinh nöõa. Cuùi xin Phaät vaø Tyø-kheo taêng nhaän lôøi thænh cuûa con, muoán cuùng böõa aên cho Phaät vaø Tyø-kheo Taêng. Baáy giôø, Theá Toân im laëng nhaän lôøi. Khi Ni-kieàn Töû thaáy Theá Toân im laëng nhaän lôøi, lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, nhieãu quanh Phaät ba voøng, ñaûnh leã saùt chaân roài ñi. Ñeán choã caùc ñoàng töû ôû thaønh Tyø-xaù-ly, oâng noùi caùc ñoàng töû: –Caùc caäu coù cuùng ta vaät gì thì haõy mang ñeán ngay cho toâi ñeå toâi baøy bieän, chôù ñeå treã thôøi. Nay toâi ñaõ thænh Phaät vaø Tyø-kheo taêng, ngaøy mai seõ toâi cung böõa aên. Luùc aáy, caùc ñoàng töû lieàn mang caùc thöù ñoà aên thöùc uoáng

ñeán cho oâng. Ñeâm aáy, Ni-kieàn Töû chuaån bò soaïn caùc loaïi ñoà aên thöùc uoáng ngon laønh, traûi toïa cuï toát, roài ñeán

baïch: –Ñaõ ñeán giôø, cuùi xin haï coá. Ñeán giôø, Theá Toân ñaép y, mang baùt, daãn chuùng taêng vaøo thaønh Tyø-xaù-ly, ñeán nhaø Ni- kieàn Töû. Ñeán roài, ngoài vaøo choã ngoài. Caùc Tyø-kheo cuõng ngoài theo thöù lôùp. Luùc naøy, Ni-kieàn Töû thaáy Phaät vaø chuùng Taêng ñaõ an toïa, töï tay daâng caùc thöù ñoà aên thöùc uoáng. Sau khi thaáy Phaät vaø Tyø-kheo taêng thoï trai xong, ñaõ duøng nöôùc röûa, oâng laáy moät chieác gheá nhoû, ngoài tröôùc Nhö Lai ñeå nghe phaùp. Baáy giôø, Theá Toân tuaàn töï thuyeát giaûng cho oâng caùc ñeà taøi vi dieäu; caùc ñeà taøi veà boá thí, veà trì giôùi, veà sinh Thieân; duïc laø oâ ueá, daâm laø haïnh baát tònh, giaûi thoaùt laø an laïc. Khi Theá Toân thaáy taâm yù cuûa Ni-kieàn Töû ñaõ khai môû, nhö nhöõng gì maø chö Phaät Theá Toân thöôøng thuyeát phaùp, veà Khoå, Taäp, Taän, Ñaïo. Ngaøi cuõng vì Ni-kieàn Töû noùi heát. Luùc aáy, Ni-kieàn Töû lieàn ngay treân choã ngoài caùc traàn caáu saïch heát, ñöôïc maét phaùp trong saïch. Luùc naøy, Theá Toân lieàn noùi keä: Cuùng teá, löûa hôn heát Thi thô, tuïng ñöùng ñaàu Vua, toân quyù loaøi ngöôøi Bieån laø nguoàn caùc soâng; Caùc sao, traêng saùng nhaát AÙnh saùng, maët trôøi nhaát Treân döôùi vaø boán phöông Moïi vaät sinh bôûi ñaát, Trôøi cuøng vôùi nhaân loaïi Phaät laø voâ thöôïng toân Ai muoán caàu ñöùc kia Tam-phaät* laø toái thöôïng. Sau khi Theá Toân noùi baøi keä naøy xong, Ngaøi ñöùng daäy ra ñi. Luùc aáy, naêm traêm ñeä töû cuûa Ni-kieàn Töû nghe thaày mình nhaän söï giaùo hoùa cuûa Phaät, moïi ngöôøi baûo nhau: –Sao Ñaïi sö cuûa chuùng ta laïi toân Cuø-ñaøm laøm thaày? Roài caùc ñeä töû aáy ra khoûi thaønh Tyø-xaù-ly, ñöùng chôø ôû giöõa ñöôøng. Trong luùc ñoù, Ni- kieàn Töû ñeán choã Phaät ñeå nghe phaùp. Baáy giôø, Theá Toân noùi phaùp cho Ni-kieàn Töû, khích leä khieán hoan hyû. Ni-kieàn Töû sau khi nghe phaùp xong, töø choã ngoài ñöùng daäy, ñaûnh leã saùt chaân lieàn lui ñi. Luùc aáy, caùc ñeä töû cuûa Ni-kieàn Töû töø xa thaáy thaày mình ñeán, moïi ngöôøi baûo nhau: –Ñeä töû cuûa Sa-moân Cuø-ñaøm ñang ñi ñeán. Chuùng ta haõy laáy gaïch ñaù gieát cheát oâng ta. Khi nghe tin Ni-kieàn Töû bò caùc ñeä töû gieát, caùc ñoàng töû lieàn ñeán choã Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, ngoài qua moät beân. Caùc ñoàng töû baïch Theá Toân: –Ni-kieàn Töû maø Nhö Lai ñaõ giaùo hoùa nay ñaõ bò caùc ñeä töû gieát. Nay ñaõ qua ñôøi, oâng aáy sinh nôi naøo? Theá Toân noùi: –OÂng aáy laø moät ngöôøi coù ñöùc, ñaày ñuû boán Ñeá, ñaõ döùt saïch ba keát söû, thaønh quaû Tu- ñaø-hoaøn, chaéc chaén döùt saïch goác khoå. Hoâm nay, maïng chuùng sinh leân coõi trôøi Tam thaäp tam. Sau naøy khi gaëp Phaät Di-laëc, vò aáy seõ döùt saïch goác khoå. Ñoù laø nghóa cuûa noù, haõy nieäm tu haønh.

Caùc ñoàng töû baïch Phaät raèng: –Kyø laï thay, hy höõu thay! Ni-kieàn Töû naøy ñeán choã Theá Toân ñeå tranh luaän hôn thua roài laïi töï troùi chaët bôûi lyù luaän cuûa chính, ñeán nhaän söï giaùo hoùa cuûa Nhö Lai. Phaøm ñaõ gaëp Nhö Lai thì hoaøn toaøn khoâng uoång phí. Gioáng nhö coù ngöôøi vaøo bieån tìm chaâu baùu, nhaát ñònh coù thu hoaïch, khoâng bao giôø trôû veà khoâng. ÔÛ ñaây cuõng nhö vaäy, neáu coù chuùng sinh naøo maø ñeán choã Theá Toân, chaéc chaén seõ ñöôïc Phaùp baûo, quyeát khoâng coù trôû veà khoâng. Baáy giôø, Theá Toân vì caùc thieáu

nieân noùi Phaùp vi dieäu, khieán hoï hoan hyû. Sau khi nghe Phaät thuyeát phaùp, caùc ñoàng töû töø choã ngoài ñöùng daäy, nhieãu Phaät ba voøng, ñaûnh leã saùt chaân roài ra veà. Caùc ñoàng töû sau khi nghe nhöõng gì Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.